

Rânduielei canonice privind Sf. Liturghie

Prin Liturghie ne unim cu Hristos și realizăm Biserica.

Can. 32 Trulan *menționează Liturghia Sf. Iacob și Liturghia Sf. Vasile.*

Liturghia Sf. Iacob se săvârșește în Siria, Grecia, Palestina. Se slujește odată pe an 23 octombrie, ziua prăznuirii Sf. Iacob.

Can. 52 Trulan - *menționează Liturghia Darurilor mai înainte sfințite.*

Can. 19 Laodiceea *precizează structura Sf. Liturghii păstrată până astăzi.*

a). Rânduielei canonice privind săvârșirea

Săvârșitorul

Episcopii și preoții împreună cu diaconii, dar și cu mirenii participanți la Sf. Liturghie. Săvârșitorul trebuie să fie în comuniune canonică cu întreaga Biserică Ortodoxă. Dipticele este expresia liturgico-canonică a comuniunii. Atunci când cineva cade în erezie este scos din diptice.

Can. 13,14,15 Sin. Protodeftera *condamnă cu caterisirea pe preoții care nu pomenesc pe episcop și pe episcopul care nu își pomenește mitropolitul.*

Can. 27 Apostolic - *cei caterisiți să nu săvârșească Sf. Liturghie, altfel să se excomunicie total.*

Can. 4 Antiohia - *să nu se slujească cu cei caterisiți.*

Can. 70 Trulan *oprește ca femeia să vorbească la Liturghie. Femeia nu are vocație pentru preoție.*

Timpul săvârșirii Sf. Liturghii

Liturghia Sf. Vasile cel Mare de 10 ori pe an: primele cinci duminici ale Postului Mare, Joia și Sâmbăta Mare când e unită cu Vecernia, 1 ianuarie ziua Sf. Vasile cel Mare, ajunul Nașterii și Botezului Domnului unită cu Vecernia. Când ajunul cade sâmbăta sau duminica, se face invers: în ajun Liturghia Sf. Ioan și la praznic Liturghia Sf. Vasile.

Liturghia Darurilor - în Postul Mare zilele de luni până vineri cu excepția zilelor aliturgice și unor sărbători.

Liturghia Sf. Ioan - în toate celelalte zile când nu se săvârșesc celelalte Liturghii.

Zilele aliturgice: miercuri și vineri din Săptămâna albă, luni și marți din prima Săptămână a Postului Mare, Vinerea mare, vinerea dinaintea Nașterii și Botezului Domnului când acestea cad duminica sau luna.

În general Sf. Liturghie se săvârșește dimineața în timpul răsăritului pentru a-i conferi o dimensiune cosmică. Când Soarele atinge apogeul, are loc împărțirea. Liturghia Darurilor se poate săvârși după-amiaza întrucât este unită cu Vecernia.

Can. 3 Sf. Timotei al Al. – *Sf. Liturghie se poate săvârși zilnic înțelegând prin aceasta și împărtășirea zilnică.*

Can. 1 Teofil al Al. – *Sf. Liturghie se săvârșește mai ales duminica, ziua Învierii, sau Ziua a opta.*

Locul săvârșirii

Se săvârșește pe altare binecuvântate cu moaște și cu antimis ca o amintire a faptului că primele Liturghii s-au săvârșit pe mormintele martirilor și ale sfinților.

Can. 31 Trulan – *Sf. Liturghie nu se face prin case sau în alte locuri improprii. În locul improvizate Liturghia se săvârșește numai cu aprobarea expresă a episcopului. La greci există obiceiul capelelor personale (private). În diaspora ortodoxă prin iconomie Sf. Liturghie poate fi săvârșită și în biserici catolice și protestante. Și reciproca este valabilă prin iconomie.*

Materia Sfintei Liturghii

Can. 32 Trulan – *la Sf. Liturghie se folosește pâine, vin și apă. Pâinea (prescura) este alcătuită din făină, apă și sare.*

Dospirea aluatului trebuie să aibă loc în mod natural, pornind de la bacteriile care se află în aer și produc fermentația. Drojdia este adaos necanonic, produs rezidual bogat în bacterii care forțează și accentuează fermentația. Pâinea trebuie pecetluită și corect inscripționată cu litere latine, slave și grecești. Potrivit tradiției, prescura poate fi făcută numai cu binecuvântare de persoane care anticipează Jertfa euharistică prin jertfa înfrânării personale. Prescurărițele – femei necăsătorite sau văduve. Preotul poate face prescuri. Este recomandată evitarea pâinii din comerț ce conține adaosuri necanonice. Pregătirea materiei pentru Sf. Liturghie nu începe cu prescurile ci încă de la arat și semănat, grâul cel mai frumos. Plugușorul amintește de pregătirea pentru Sf. Liturghie.

Vinul trebuie să fie curat, din struguri fără adaosuri (fără zahăr). Trebuie să fie neslujit, nu de la parastas sau Litie, roșu și dulce pentru a fi ușor de împărtășit copiii. Roșu mai ales când se pregătește împărtășania pentru bolnavi (Joia Mare).

Can. 13 Sf. Nichifor Mărt. – *la Sf. Liturghie se folosește apă caldă; Hristos este viu. Apa caldă dacă nu se pune toată nu trebuie aruncată, ci trebuie consumată la final.*

Can. 70 Apostolic *prevede indirect că azima nu este proprie cultului creștin.*

Can. 57 Trulan – *nu se face cu miere și cu lapte, sau cu brânză cum făcea secta tertulianiților.*

Materia euharistică a fost stabilită de Hristos și nu avem dreptul să o schimbăm.

Can. 32 Trulan *condamnă pe așa numiții idroparastați, adică pe cei care foloseau apa în loc de vin.*

Can. 3 Apostolic – în general, la altar se aduc numai ulei și tămâie, spice de grâu și struguri la vremea potrivită, adică materii liturgice.

Can. 4 Apostolic – darurile pentru preot se dau acasă, nu în altar.

Can. 3 Teofil al Al. – anafura și prescura se împart între credincioși. Anafura poate fi dată și eterodocșilor, dar în nici un caz necreștinilor.

Can. 5 Nicolae al C-tin. – prescurile se consumă separat și singure. La ortodocși nu există așa numita missa-?, adică misa seacă- Liturghie fără daruri.

Modul săvârșirii Sfintei Liturghii

Can. 103 Cartagina – la Liturghie se folosesc formularele liturgice aprobate de autoritatea bisericească. Nu sunt permise modificări.

Can. 19 Trulan și 32 Laodiceea – rugăciunile la Liturghie sunt de două feluri. Unele citite cu voce tare, altele citite în taină.

Can. 12 Sf. Nichifor Mărt. – Pentru a opri practica atingerii potirului, sau invers pentru a pune potirul pe capul credincioșilor, potirul de la proscomidie nu se binecuvintează.

În unele formulare tipărite ale proscomidiei contrar canonului, preotul binecuvintează cu mâna potirul.

Can. 91 Sf. Vasile cel Mare menționează existența epiclezei din tradiția liturgică păstrată până astăzi în tradiția ortodoxă.

Can. 29 Trulan, 41 și 47 Cartagina – ajunul săvârșitorilor Sfintei Liturghii. Ajunul presupune înfrânare și jertfă, anticiparea Jertfei euharistice. Foamea trupească trebuie convertită într-o foame pentru Hristos. În general ajunul nu trebuie să aibă mai puțin de nouă ore. Ajunul nu se face după ceas ci după dorința de înfrânare. În vechime, după Vecernie creștinii nu mai mâncău. Ajunul trebuie înțeles și practicat pentru Liturghia din noaptea Învierii Domnului.

Can. 41 Cartagina amintește de obiceiul Liturghiei din Joia Mare după ce au mâncat. Ulterior, **Can. 29 Trulan** desființează acest obicei. În Grecia atunci când se săvârșește Liturghia Darurilor după amiază, preotul poate mânca superficial dimineață. Acest obicei nu este respectat de români. Săvârșitorul Sfintei Liturghii trebuie să respecte toate posturile din an.

Can. 47 Nichifor Mărt. recomandă credincioșilor să se împărtășească numai de la preoții care postesc pentru că ceilalți nu sunt vrednici de crezare.

Can. 4 Cartagina menționează înfrânarea conjugală înainte și după Sf. Liturghie.

Can. 10 Sin. Protodeftera oprește sacrilegiul cu obiectele liturgice.

Participarea la Sfânta Liturghie

Sf. Liturghie presupune o comuniune sau slujire comună. Iată de ce nu există liturghie personală sau privată. Participarea la Sf. Liturghie face parte din firescul trăirii credinței noastre.

Can. 80 Trulan și 11 Sardica prevede ca nimeni să nu lipsească trei duminici consecutive de la Liturghie. Clericii să se caterisească, iar mireni să se afurisească.

În Ortodoxie nu există noțiunea de concediu și pensionare. În Biserica primară erau scoși afară cei nebotezați și cei care nu se împărtășeau. În altar nu intră oricine, ci se intră doar cu binecuvântare.

Can. 9 Sf. Timotei al Al. și 33 Laodiceea – rugăciunea nu se face cu ereticii. La rugăciunile liturgice nu participă nici un eterodox și nimeni nu intră în altar fără binecuvântare. Nu sunt permise transmisiunile tv din altar.